

**Előterjesztő: Dr. Faragó Péter
Polgármester**

**Készítő: Aleva Mihályné
intézményvezető**

**Beszámoló a Területi Szociális Központ
2009. évi szakmai munkájáról**

A szociális szolgáltatások átalakítása a 2009-es évben is tovább folytatódott. Ilyen változás volt a Támogató Szolgáltatás kikerülése az alapfeladatok köréből. 2009. január 1-jétől a támogatásra pályázatot kellett benyújtani, amely pályázatunk sikeres volt, 10.200.000 Ft-ot nyertünk a szolgáltatás működtetésére. Ezzel egy időben a társult feladatellátás közül is kikerült a szolgáltatás és külön intézményfenntartói megállapodás alapján működtetjük azokon a településeken, amelyek előtte is igényelték a szolgáltatást.

Módosult az normatív állami támogatás rendszere. Az előző évhez képest összevonásra kerültek normatív kategóriák. A házi segítségnyújtás beemelődött a társult feladatok közé.

Az intézmény által ellátott feladatok:

Személyes gondoskodást nyújtó alapellátások	Személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátás
<ul style="list-style-type: none"> - szociális étkeztetés - házi segítségnyújtás - jelzőrendszeres házi segítségnyújtás - családsegítés - nappali ellátás- idősek klubja 	<ul style="list-style-type: none"> - gyermekjóléti szolgáltatás

- Támogató szolgálat(pályázati rendszerben)

Feladatellátás ellátási típusonként

Szociális étkeztetés

Az étkeztetés keretében az intézmény azoknak a szociálisan rászorultaknak a napi legalább egyszeri meleg étkeztetéséről gondoskodik, akik önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen koruk, egészségi állapotuk, vagy hajléktalanságuk miatt. Az ellátást megelőzően minden esetben jövedelemvizsgálat elvégzése volt kötelező.

2009. évben étkezésben részesült: 192 fő

Az étkezők életkor és nem szerinti megoszlása:

Férfi

18-64 év 68 fő

65 év felett 15 fő

Nő

18-64 év 82 fő

65 év felett 27 fő

Az ellátásért térítési díjat fizet: 139 fő

Az ellátásért térítési díjat nem fizet: 53 fő

Az étkezést igénybe vevők átlagjövedelme: 23 685 Ft

Átlagjövedelem:

2007. év 23.735 Ft
2008. év 38.996 Ft
2009. év 23.685 Ft

Az év folyamán 138 fő került ellátásba és 124 fő került ki az ellátásból. December hónapban várólista került beállításra. Továbbra is jellemző az ellátásra, hogy jelentős mértékben az ellátottak aktív korosztályból kerülnek ki. 2009-ben éltünk a szociális törvény adta lehetőséggel, amikor is krízis helyzetre való tekintettel étkeztettünk 4 főt.

Házi segítségnyújtás:

A házi segítségnyújtás keretében kell gondoskodni a szolgáltatást igénybe vevő személy saját lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást. A szolgáltatás igénybe vételekor minden esetben gondozási szükséglet vizsgálatot kell végezni.

A házi segítségnyújtás során ellátandó feladatok:

- közreműködés a háztartás vitelében
- étkeztetés biztosítása
- az orvos előírása szerint alapvető gondozási- ápolási feladatok ellátása
- segítségnyújtás hivatalos ügyek intézésében
- vészhelyzetek kialakulásának megelőzése illetve azok elhárítása
- a környezettel való kapcsolattartás segítése
- jól működő segítő kapcsolat kialakítása s fenntartása az ellátottal

Az ellátottak száma: 57 fő

Férfi 15 fő

Nő 42 fő

Az ellátottak 95 %-a 65 év feletti.

Térítési díjat fizet: 53 fő

Az ellátottak átlagjövedelme: 79 568 Ft

2009. január elsejétől a házi segítségnyújtás is beemelődött a kistérségi feladatellátásba, bár a társulási megállapodást két település kivételével valamennyi Önkormányzat aláírta feladatellátás az év folyamán csak Szirmabesenyőben valósult meg.

Nappali ellátás- Idősek Klubja:

A nappali ellátás elsősorban a saját otthonukban élő 18. életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek, hajléktalan személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére, továbbá igény szerint megszervezi az ellátottak étkeztetését.

Az Idősek Klubja 40 férőhellyel működik.

A Klub által nyújtott szolgáltatások:

- napi kétszeri étkezés biztosítása (reggeli, ebéd),
- egészségügyi ellátás (gyógyszerírás, kiváltás, orvoshoz kísérés) biztosítása,
- személyi higiéné feltételeinek biztosítása
- hivatalos ügyintézés
- szabadidős programok szervezése
- kapcsolatépítés és tartás elősegítése

2009. évi záró létszám: 37 fő

Nő 17 fő

Férfi 20 fő

Térítési díjat fizet: 36 fő

Az Idősek Klubja a központja valamennyi alapfeladat ellátásának, ami nem kis feladatot jelent az épület adottságai miatt.

2009. évben is városi szinten került megrendezésre az Idősek Napja, amely rendezvényünket az előző évekhez hasonlóan nagy siker koronázta.

Az év folyamán felvettük a kapcsolatot a Berentén működő Idősek Klubjával, akikkel közös rendezvényen vettek részt a klubtagok.

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás:

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a saját otthonukban élő egészségi állapotuk, és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes idős korú, vagy fogyatékos személyek illetve pszichiátriai betegek részére, az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás feladatot társulási megállapodásban rögzítettek alapján végezzük.

2009-ben működő készülékek száma: 90 db

Amely készülékeket december 30-ig 12 településen működtettük. Jogsabályi változások végett az ellátás kikerül a normatív állami támogatás köréből 2010. január 1-től. A támogatásra pályázni kell, a pályázaton elnyerhető maximális összeg is lényegesen alacsonyabb, mint amit a normatíva biztosított. Valószínűleg Önkormányzati támogatást is igénybe kell venni. Ennek tudatában döntött Sajókápolna, Sajólászlófalva és Kondó település, hogy nem kívánja a kihelyezett készülékeket tovább működtetni.

A leszerelt 24 db készülék Sajószentpéteren került kihelyezésre, így jelenleg összesen 45 készülék van kihelyezve a településünkön.

Éves riasztások száma összesen: 94 ebből sajószentpéteri: 35

Támogató Szolgáltatás:

Célja: A Támogató Szolgáltatás a fogyatékkal élő személyek ellátását hivatott biztosítani, elsősorban az ellátott lakókörnyezetében személyi segítség révén, továbbá a fogyatékkal élő közszolgáltatásokhoz való hozzájutását személyi segítség és a szállító szolgáltatás biztosításával. Harmadik fontos funkciója az információnyújtás, tanácsadás.

Az ellátás 2009. január 1- től kikerült a szociális alapfeladatok közül, így finanszírozásában is lényeges változások történtek. Az ellátás biztosítása ez évtől pályázati forrásokból valósul meg. A pályázati pénz elszámolása kötelező és vállalt feladatmutatók alapján történik.

A személyi szállításaink jelentős részét továbbra is a rendszeres szállítások teszik ki, amelyet elsősorban a tanköteles korú gyermekek oktatási intézménybe való szállítása jelenti. Ez évtől szükséges volt létrehozunk várólistát a megnövekedett igények miatt, amiben jelenleg is kettő gyermek várakozik rendszeres szállításra. (Sajóbáony és Sajóecseg településről.)

A rendszeres szállítások megszervezése nagy odafigyelést igényel, hiszen több településről kell napi rendszerességgel iskolába, óvodába szállítani a gyerekeket:

- Sajószentpéter: 4 fő
- Varbó: 1 fő
- Parasznya: 1 fő
- Sajólászlófalva: 1 fő
- Sajóbáony: 1 fő
- Sajóecseg: 2 fő

A 2008. évhez képest csökkent a szociálisan nem rászorult egyének eseti szállítási igénye, és ezzel párhuzamosan növekedett a szociálisan rászorultak szállítási igénye.

A szolgáltatás igénybevétele során szociálisan rászorultnak az a személy minősül, aki fogyatékoságát igazolni tudja:

- Emelt összegű családi pótlékra való jogosultságot igazoló határozattal,
- Fogyatékosági támogatás határozattal,
- Szakorvosi felülvizsgálati véleménnyel. (Meghatározott BNO kódok alapján fogyatékosággal élőknek minősített ellátott.)

Szintén nagy szervezési feladatot jelentenek a személyi segítések összehangolása, mert ezt a szolgáltatást is továbbra is több településen biztosítjuk:

- Sajószentpéter: 12 fő
- Varbó: 1 fő
- Szírmabesenyő: 1 fő

A szolgálat 4 munkatársa a törvényben előírt kreditpontok megszerzése érdekében különböző képzéseken, tanfolyamokon vett részt, amely a pontszerzésen túlmenően szolgálja a folyamatos tanulást, ismeretek szélesítését és szaktudás gyarapítását is.

Az ellátottak száma Sajószentpéteren: 16 fő.

Családsegítő Szolgáltatás:

A Családsegítő Szolgálat éves forgalma az elmúlt év forgalmához képest minimális csökkenést mutat. A szolgáltatást igénybevevők száma 2206 fő, az éves forgalom 5610 fő.

Az aktív korú nem foglalkoztatottak szociális segélyében részesülő személyek rendszeres jelentkezése 2009. márciusától már nem a családsegítő szolgálatnál történik.

A szociális törvény változása értelmében a rendszeres szociális segélyben részesülő személyeket két kategóriába sorolják:

- Az aktív korú nem foglalkoztatott személyek 18-55 éves kor között rendelkezésre állási támogatásban (RÁT) részesülnek, melynek feltétele a Munkaügyi Központtal történő kapcsolattartás.
- Az aktív korú nem foglalkoztatott, 55. életévüket betöltött, de a nyugdíjkorhatárt el nem érő személyek rendszeres szociális segélyben (RSZS) részesülnek, számukra a törvény nem írja elő a munkaügyi központtal történő kapcsolattartást, azonban továbbra is kötelező a családsegítő központtal való együttműködés.

Tevékenységi körünk ezen kívül a klasszikus családsegítésre és az adósságkezelési szolgáltatásra terjed ki.

Ez utóbbival kapcsolatos ügyfélforgalmunk ugrásszerűen megemelkedett.

Az elmúlt évben többször kérte segítségünket a megye több kórházának szociális munkása többnyire olyan esetekben, amikor a kórház valamelyik osztályán kezelt idős, esetleg hajléktalan, segítségre szoruló emberek hazabocsátás előtt álltak. Ezekben az esetekben a szükséges segítségnyújtáshoz (Támogató Szolgálat, házi segítségnyújtás, szociális étkeztetés) való hozzájárulás érdekében közreműködtünk.

2009. évben egyre fontosabbá vált városunkban a hajléktalanság kérdése, ugyanis statisztikai adatokkal alátámasztott tény, hogy emelkedett a településünkön élő fedél nélküliek száma.

A polgárvédelem és a mezőőr közreműködésével, a Támogató Szolgálattal karöltve a Területi Szociális Központ vezetőjével felkutattuk és számba vettük a város külterületén, a hegyen és a pincesoron élő személyeket. A téli hidegre való tekintettel meleg teát és zsíros kenyeret vittünk nekik.

Felmérést készítettünk arra vonatkozóan, hogy ki mióta hajléktalan, rendelkezik-e rendszeres jövedelemmel, igénybe venné-e a városunkban esetlegesen működő hajléktalan ellátást, szociális étkezést, a családsegítő által nyújtható szolgáltatást, idősellátást. A kérdőívet külterületen 32 fő, belterületen 15 fő töltötte ki. Természetesen ez a teljesség igénye nélkül készült, ugyanis a település hajléktalanjainak létszáma folyamatosan változó. A megkérdezettek közül 10 fő semmilyen jövedelemmel nem rendelkezik, munkaviszonyból származó jövedelme 3 főnek van, 15 fő rendszeres szociális segélyben részesül, míg 10 fő saját jogú nyugdíjjal rendelkezik.

A hajléktalanná vált emberek integrációjának szoros függvénye, hogy milyen anyagi források állnak rendelkezésére a megélhetéséhez, illetve az említett forrásokat hogyan, milyen módon szerzi meg.

Kutatásunk eredménye nem volt meglepő, hiszen ezen emberek a jelenlegi életformájukra vannak hosszú évek óta berendezkedve, ez által elutasítanak minden szabályt, kötöttséget, rendszerességet megkövetelő életformát.

A kemény tél, az időjárás viszontagságai rákényszerített néhány arra rászoruló, hogy a téli hónapokban üzemeltetett éjjeli menedékhelyen töltsék az éjszakáikat.

Átlagosan 6-7 fő, de alkalmanként 10 hajléktalan számára jelentette az életben maradást a fűtött, erre a célra létrehozott helyiség.

Továbbra is nagy számban kérték segítségünket ügyintézéshez, hivatalos levelek értelmezéséhez, fellebbezések megírásához. Erre 725 alkalommal került sor.

Gyakori, hogy rendszeres pénzellátások megigénylésével (GYES, nyugdíj, szociális segély) kapcsolatosan keresnek fel bennünket. Törekszünk arra, hogy az említett ellátások igényléséhez kapcsolódó formanyomtatványok Szolgálatunknál megtalálhatóak legyenek, így megkímélhetjük klienseinket a hivatali bürokráciától, utazástól, és annak nem kis költségeitől. Szolgálatunk továbbra is heti egy alkalommal ingyenes jogsegély szolgáltatást biztosít a lakosság számára. A statisztikai adatok azt igazolják, hogy ezt évről-évre egyre többen veszik igénybe, 2009.-ben 233 jogi esetkezelés történt.

Az elmúlt évben továbbra is nagy a használt ruhák, bútorok, játékszerek iránti igény. Ezt lakossági felajánlásokból tudjuk biztosítani a rászorulóknak számára.

2005. óta Miskolc Kistérségi Többcélú Társulás keretein belül Szolgálatunk látja el a Pitypalatty-völgy településeinek családsegítési feladatait. Az itt dolgozó kollégákkal napi kapcsolatban állunk, havi gyakorisággal munkaértekezletet tartunk, melyen megvitatjuk az aktuálisan felmerülő problémákat.

Adósságkezelés szolgáltatás:

Az adósságkezelés - mint a családsegítés speciális szolgáltatása -, immár 7 éve nyújt segítséget a díjhátralékkal rendelkező sajaszentpéteri lakosok számára.

Az igénybevétel évről-évre egyre emelkedő tendenciát mutat. A gazdasági válság városunk lakosait is megérintette. Gyakori jelenség, hogy a családok a megemelkedett hiteltörlesztések kifizetése után nem képesek a lakásrezszi határidőre történő befizetésére. A szolgáltatók felé fennálló tartozásuk kiegyenlítésére a Családsegítő Szolgálatnál működő adósságkezelési szolgáltatást veszik igénybe.

Azt tapasztaltuk, hogy ezen kérelmezők nagyon szégyellik anyagi nehézségeiket, hiszen eddig gondos beosztással, takarékoskodással kezelték a rendelkezésükre álló pénzeszközöket.

2009. évben – az előző évekhez viszonyítva – ugrásszerűen megemelkedett az adósságkezelési szolgáltatás forgalma.

Az elmúlt évben **2289 kliens** kereste meg Szolgálatunkat adósságkezelési problémával. Ez **43%-os emelkedést** mutat a 2008. év adataihoz képest.

A benyújtott kérelmek száma is megemelkedett. 2009-ben **268 adósságkezelési kérelmet** továbbítottunk a Polgármesteri Hivatal Hatósági és Szociális Osztálya felé. (Ez **40%-os emelkedést** mutat a 2008-ban beadott kérelmek számához képest.)

Ezen ügyfelek közel fele ún. „visszatérő kérelmező”, aki az előző években is igénybe vette díjhátralékának rendezéséhez az adósságkezelési szolgáltatást. Az említett kliensek már előre tudatosan tervezik hátralékrendezésük eme módját.

Az elmúlt évek tapasztalata azt mutatta, hogy eddig leginkább az átalánydíjas számlázású szolgáltatók éves elszámolásakor kérték a segítségünket a családok. Ez 2009. évben másként alakult, egyre többen fordulnak Szolgálatunkhoz kifizetetlen részszámlák ügyében is.

A túl hosszúra nyúlt futamidő magában rejti a sikertelenséget, hiszen előre nem látható anyagi nehézségek bármely család életében adódhatnak. Ezért inkább a rövidtávú törlesztési futamidőt szoktuk javasolni.

Sajnos még így is díjfizetési mulasztás miatt 34 esetben a támogatás megszüntetését kellett javasolnunk.

20 esetben azért került sor a kérelem elutasítására, mert a törvény által előírt feltételeknek nem felelt meg a kliens. Ezekben az esetekben az adósság összege nem érte el az 50.000.-Ft.-ot, vagy a díjhátralék keletkezésének időtartama rövidebb volt, mint 6 hónap. Néhány esetben azért került sor a kérelem elutasítására, mert a család egy főre eső jövedelme meghaladta a törvény által előírt jövedelemhatárt.

Sajószentpéter Város Önkormányzata adósságkezelési támogatásként **21,1 millió forint** átutalásáról gondoskodott a közüzemi szolgáltatók felé. Ez az összeg **50%-kal magasabb** az előző évhez képest.

A 21,1 millió forint bontása a szolgáltatók felé a következőképpen alakult:

- 38% (8 millió Ft.) TIGÁZ Zrt.
- 37% (7.9 millió Ft.) ÉMÁSZ Nyrt.
- 14% (3 millió Ft.) Érv Zrt.
- 11% (2.1 millió Ft.) Városgondnokság

A közüzemi szolgáltatók magatartásáról sajnos továbbra sincs pozitív tapasztalatunk. Számos esetben előfordult, hogy az adósságkezelés futamideje alatt, illetve annak kifizetése után kapcsolták ki a szolgáltatásból közös ügyfeleinket. Több esetben tapasztaltuk a szolgáltatók következtlen magatartását, ugyanis talákoztunk több éves, több millió forintos díjhátralékkal, ahol a szolgáltatás zavartalanul biztosított volt, ugyanakkor előfordult, hogy néhány ezer forintos tartozás miatt kizárták a fogyasztót a szolgáltatásból.

A megemelkedett kliensforgalom, a megemelkedett adósságkezelési kérelem és a felhasznált adósságkezelési támogatás összege igazolja, hogy a lakosság szívesen veszi igénybe a családsegítés e speciális szolgáltatását.

Sok család számára ezen segítségnyújtási forma jelenti az egyetlen megoldást annak érdekében, hogy elkerülje a közüzemi szolgáltatások kikapcsolását, továbbá lakhatásával kapcsolatosan megszokott eddigi komfortjának megtartását.

Az ellátásokért fizetett térítési díjak:

A térítési díjak megállapítása és felülvizsgálata a törvényben meghatározott időpontra megtörtént. A kötelezően előírt jövedelemvizsgálatok minden ellátott esetében határidőre elkészült.

Intézményi szinten befolyt térítési díj összege:

Idősek Klubja:	2.942.000 Ft
Szociális étkeztetés:	5.025.000 Ft
Házi segítségnyújtás:	563.000 Ft
Személyi segítség:	151.000 Ft
Személyi szállítás:	51.000 Ft

Összesen:	8.732.000 Ft

Az év folyamán keletkezett térítési díj hátralék összege ellátási típusonként:

Idősek Klubja:	35.150 Ft
Szociális étkeztetés	184.761 Ft

Összesen:	219.911 Ft

9 alkalommal éltünk a letiltás lehetőségével, bár ez sem vezetett mindig eredményre.

Térítési díj hátralék:

2007. év	32.845 Ft
2008. év	92.896 Ft
2009. év	219.911 Ft

Az összehasonlításból nagy mértékű emelkedés mutatkozik az előző évi összegekhez viszonyítva.

Gyermekjóléti Szolgálat :

A Gyermekjóléti Szolgálat szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat lát el a gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszerrel szoros együttműködésben. Hozzájárul a településen élő gyermekek

- testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, családban történő nevelkedésének elősegítéséhez,
- a veszélyeztetettség megelőzéséhez és megszüntetéséhez,
- a gyermek családból történő kiemelésének megelőzéséhez.

A Szolgálat által nyújtott ellátások, szolgáltatások igénybevétele a törvény értelmében ingyenes, és az esetek nagy részében önkéntes, csak fokozott veszélyeztetettség esetén kötelezi a gyámhatóság a gyermeket és a szülőt kötelezettségei teljesítésére.

A szolgálat feladata:

- tájékoztatás a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról,
- családtervezési, pszichológiai, nevelési, egészségügyi tanácsadás, és az ezekhez való hozzájutás szervezése,
- szociális válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása,
- szabadidős programok szervezése,
- hivatalos ügyek intézésének segítése,
- a veszélyeztetettséget észlelő és jelzőrendszer működtetése,
- a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése,
- tájékoztatás az egészségügyi intézményeknél működő inkubátorokról,
- családgondozással a gyermek problémáinak rendezése, a család működési zavarainak ellensúlyozása,
- családi konfliktusok megoldásának elősegítése,
- egészségügyi, szociális ellátás, hatósági beavatkozás kezdeményezése,
- javaslat készítése a gyermek védelembe vételére, ill. a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására,
- javaslat készítése a gyermek családjából történő kiemelésre, leendő gondozási helyére, ill. annak megváltoztatására,
- a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében családgondozás biztosítása a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához,
- utógondozás biztosítása a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez,
- felkérésre környezettanulmány készítése.

Tájékoztatás

Folyamatosan tájékoztatjuk a település lakosságát, és a Szolgálatot felkereső klienseinket plakátok, szórólapok, kiadványok segítségével az igénybe vehető szolgáltatásokról, valamint más szolgáltatások igénybevételének lehetőségéről. Ezen belül például

- a betegjogi, az ellátottjogi és a gyermekjogi képviselő fogadóóráiról, elérhetőségéről,
- a fiatalkorú és felnőtt pártfogó felügyelők fogadóóráinak rendjéről,
- jogi segítségnyújtás igénybevételének lehetőségeiről (pl: Jogi Klinikai Program, Igazságügyi Hivatal Áldozatsegítő Szolgálat)
- a NANE (Nők a Nőkért Együtt az Erőszak Ellen) Egyesület által működtetett segélyvonalról
- az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálat ingyenes segélyvonaláról,
- a Sajószentpéteri Egységes Pedagógiai Szakszolgálat tevékenységéről és elérhetőségeiről,
- családterápiás, párterápiás szolgáltatás igénybevételének lehetőségéről.

A lakosság tájékoztatása céljából a gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök segítségét is igénybe vesszük, valamint hirdetéseinket a helyi televízió is sugározza.

Szabadidős programok szervezése

Az Árpád út 2. sz. alatti épületben heti két alkalommal (kedden és csütörtökön délután) biztosítottunk lehetőséget gyermekeknek a szabadidő hasznos eltöltésére. 2009-ben ezt a szolgáltatást 350 gyermek vette igénybe. Az előző évhez képest a gyermekszámban csökkenés tapasztalható (446-ról), mivel szolgáltatási körünk és kliensforgalmunk növekedésével sokszor nem tudtunk a gyerekeknek helyet biztosítani a játékhöz a

szolgáltatást igénybe vevő kliensek mellett. A gyermekek szívesen jöttek be pingpongozni, rajzolni, társasjátékozni. 2009. évben évszakonként rendeztünk irányított játszóházas foglalkozást általános iskolás gyermekek részére, amelyeken szalvéta technikával és üvegmaticával készíthettek különböző képeket, húsvéti ajtódíszot, termésképet. A foglalkozásokat alkalmanként 13-15 gyermek látogatta.

2009 nyarán a Sajószentpéteri Önkormányzat 100 hátrányos helyzetű, általános iskolás gyermek számára biztosított egy hetes nyaralást a Balaton partján, Siófokon. A gyereket kísérő 10 nevelő közül kettő a Gyermekjóléti Szolgálat munkatársa volt, akik aktív részesei voltak a színvonalas program szervezésének és lebonyolításának.

Decemberben a Művelődési és Sportközpont által Mikulás ünnepség keretében meghívott Bojtorján együttes zenés koncertjén apró ajándékkal kedveskedett Szolgálatunk a megjelent gyermekeknek.

A karácsonyi készülődés jegyében halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket hívtunk meg fenyőfadíszítésre, emellett a „Mit tehetnék érted” Esélyegyenlőségi Program Sajószentpéteren (TÁMOP -3.3.2-08/2-2008-0061) című pályázat keretén belül „Családi Karácsony” elnevezéssel rendeztünk ünnepséget óvodás korú halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára. Az ünnepségen a SKÁI Móra Ferenc Tagiskola tanulói adtak zenés műsort, ezt követően apró ajándékokkal és szeretet vendégséggel kedveskedtünk a megjelenteknek. A program megvalósítása a Védőnői Szolgálat és a Központi Napközi Otthonos Óvoda részvételével történt.

Hivatalos ügyintézésben való segítségnyújtás

2009-ben is folyamatosan segítséget nyújtottunk a hozzánk forduló, gyakran analfabéta, hivatalos ügyeiket intézni nem, vagy nehezen tudó klienseinknek. Leggyakoribb problémát a szabálysértések elkövetéséből adódó büntetések fizetési képtelensége, hanyag háztartásvezetés, és az abból adódó díjhátralék keletkezése, a gyerekek után folyósított, illetve saját jogon igénybe vehető szociális juttatások intézésének nehézsége jelentette. Gyakran szerkesztettünk részletfizetési, illetve családi pótlék folyósításával kapcsolatos kérelmet. 2009-ben 373 esetben fordultak hozzánk ilyen jellegű problémával, ez a szám némileg emelkedett az előző évhez képest.

Adományok közvetítése

Tapasztalataink szerint a lakosság körében az elmúlt évek során egyre ismertebbé vált, hogy a Gyermekjóléti Szolgálat ruha, bútor, játék és egyéb használati tárgy adományokat fogad, melynek köszönhetően egyre több felajánlás érkezik. Az adományok fogadása folyamatos, melyeket meghatározott napokon és adminisztrációval közvetítettünk a szolgálatot felkereső, és erre igényt tartó klienseinknek. 2009-ben a város lakosságától 125 alkalommal kaptunk, és 838 alkalommal közvetítettünk ruhaadományt az arra rászorulóknak. Az előző évhez képest az adományozók száma megduplázódott, és az igények száma is közel kétszázalékkal emelkedett. Olyan személyek is megkeresték Szolgálatunkat, akik korábban még nem vették igénybe ezt a szolgáltatást. A lakosság szegénység érzete és a marginalizálódás érezhetően nagyobb.

A veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működtetése

A gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésében, észlelésében és kezelésében nagy szerepe van a jelzőrendszer tagjainak. Különösen

- az óvodai, iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelősöknek,
- a védőnőknek,

- a gyermek- és házi orvosoknak,
- a rendőrségnek.

Erre a munkára, és Szolgálatunkkal történő együttműködésre törvény kötelezi a tagokat, akikkel meghatározott időközönként szakmaközi megbeszélés keretén belül vitatjuk meg a közös feladatokat, tapasztalatokat.

Az előző évhez hasonlóan 2009-ben is igyekeztünk a jelzőrendszer tagjait széles körben érintő általános témák, problémák mellett az aktualitásokat felvetni és megtárgyalni. Decemberben, az utolsó szakmaközi megbeszélésére előadót hívtunk, Lovas János Tibor gyermekjogi képviselő tartott színvonalas prezentációt, nyújtott felvilágosítást a jelzőrendszer megjelent tagjai számára.

Szolgálatunk preventív munkáját és a rendőrséggel való együttműködésünket segíti elő a település szórakozóhelyeinek, italboltjainak közös éjszakai látogatása, ellenőrzése. E tevékenységet több éve szervezzük, 2009-ben egy alkalommal végeztük. Arra figyeltünk elsősorban, hogy a szórakozóhelyeken tartózkodnak-e kiskorúak, pártfogó felügyelet, vagy védelembe vétel alatt álló gyermekek.

A jelzőrendszeri tagok munkája nem merül ki a jelzéssel, gyakori a közös családlátogatás, esetmegbeszélés.

A családgondozók és a bűncselekményt elkövetett fiatalok számára kirendelt pártfogó felügyelő között rendszeres a kapcsolat. Az információk áramlása megfelelő, jellemzőek a közös családlátogatások. Továbbra is az intézmény biztosít helyet a pártfogók fogadóóráinak megtartására.

2009-ben 384 jelzés érkezett Szolgálatunkhoz, amely 114-el több mint 2008-ban volt. A jelzések túlnyomó része a közoktatási intézményekből érkezett.

A gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése

A kialakult veszélyeztettség megszüntetésére irányuló családgondozás körében, a Szolgálat családgondozója személyes segítő kapcsolat keretében támogatja a gyermeket az őt veszélyeztető körülmények elhárításában, segíti a szülőket a családban jelentkező működési zavarok megszüntetésében.

Leggyakrabban előforduló veszélyeztető okok:

- közoktatási törvényben meghatározott kötelezettségek megszegése,
- szülői illetve gyermeki kötelességtudat hiánya,
- nevelési problémák a szülők, magatartási gondok a gyermek részéről,
- szabálysértés, bűncselekmény elkövetése,
- rossz szociális és anyagi helyzet,
- egyszülős családi szerkezet,
- szenvedélybetegség – főleg alkoholizmus – a szülőknél.

A családgondozók a körülmények feltárása után mérlegelik, hogy a kialakult veszélyeztettség megszüntethető-e az önként igénybe vehető alapellátással, vagy hatósági intézkedés kezdeményezésére van szükség. A legnehezebb feladat a veszélyeztető okok halmozott jelenlétének megszüntetése. Sokszor sem eszköz, sem lehetőség nincs a kezelésükre.

Javaslatétel gyermekvédelmi gondoskodás alkalmazására

Amennyiben a veszélyeztetettséget nem sikerült megszüntetni, és az alapellátás eredménytelen maradt, a családgondozó az összes körülmény mérlegelése után javaslatot tesz

- a jegyzőnek a gyermek védelembe vételére,
- ha ez nem vezet eredményre, vagy attól megoldás nem várható a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezésére,
- illetve a gyámhivatalnak a gyermek átmeneti nevelésbe vételére.

A javaslat tartalmazza

- a gyermek veszélyeztetettségét, a helyzet kialakulásának okait,
- a gyermek személyiségének jellemzőit,
- a család szociális és anyagi helyzetét,
- a szülők nevelési tevékenységét,
- a szülő-gyermek együttműködési készségét.

Részletesen le kell írni az alapellátás során végzett gondozási-nevelési munkát, a biztosított szolgáltatásokat, az eredménytelenség okát. A védelembe vételt követően a családgondozó a szülővel és a gyermekkel közösen egyéni gondozási-nevelési tervet készít a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében.

A védelembe vétel hatósági intézkedés, mégis vannak esetek, amikor a kötelezettségek teljesítése elmarad. Főként nehéz a helyzet, amikor a szülő sem kezeli megfelelő súllyal a problémákat, feladatait. Egyre komolyabb gond a szülői és a gyermeki kötelességtudat hiánya, a céltalanság, jövőkép nélkülség. Tovább nehezíti munkánkat, hogy a védelembe vételnek, a hatósági kötelezésnek sokszor nincs súlya, visszatartó, változásra ösztönző hatása. Amennyiben a veszélyeztetettséget hatósági kötelezéssel sem lehet megszüntetni, indokolt esetben a gyermeket a családgondozó javaslatára a gyámhatóság kiemeli a családból, és ideiglenesen (30 napra) vagy átmenetileg (maximum 18 éves korig) elhelyezi a gyermekvédelmi szakellátás valamelyik intézményében, vagy nevelőszülőnél.

A családjából kiemelt gyermek visszahelyezésének elősegítése – utógondozás

A Szolgálat családgondozói rendszeres kapcsolatot tartanak fenn nemcsak a szakellátásba került gyerekek vérszerinti szüleivel, hanem a szakellátásban dolgozó kollégákkal is. Több alkalommal szerveztünk közös családlátogatást a lakásotthonokban, gyermekotthonokban dolgozó családgondozókkal.

A gyermekvédelmi munkában a szülők motiválatlansága, szociális helyzete, életvezetése miatt ritkán fordul elő, hogy az átmeneti nevelésben lévő gyermeket a gyámhatóság visszahelyezi a családjába. Amennyiben ez mégis megtörténik, a hatóság egy évre a Szolgálat munkatársát rendeli ki utógondozónak. 2009-ben utógondozói feladatot 7 gyermek esetében láttak el a Szolgálat munkatársai. Fontos a szülő-gyermek kapcsolatának normalizálása, a folyamatos kapcsolat fenntartása, elősegítése, a család szociális-, anyagi körülményeinek javításában való segítségnyújtás.

Környezettanulmány készítése

Családbafogadás kérelmezése ügyében környezettanulmány készítésére, ezzel kapcsolatos ügyintézésre 2009-ben 31 gyermek esetében került sor. Ez az intézkedés tizenhét gyermekkel többet érintett, mint 2008-ban.

Adatok a Gyermekjóléti Szolgálat 2009. évi tevékenységéről

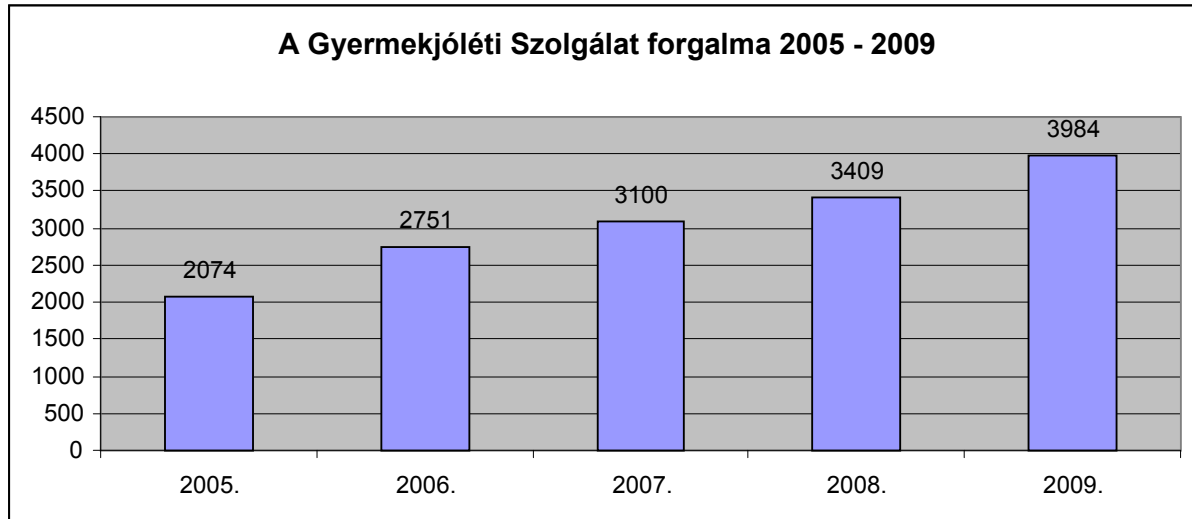
A Gyermekjóléti Szolgálat forgalma 2009-ben a forgalmi napló szerint 3984 fő volt.

Szakmai tevékenység számadatai:

Információnyújtás:	3883 esetben
Hivatalos ügyintézés:	373 esetben
Tanácsadás:	2980 esetben
Közvetítés más szolgáltatásba:	365 esetben
Korrepetálás:	102 esetben
Szabadidős tevékenység:	350 fő
Segítő beszélgetés:	1902 esetben
Családlátogatások száma:	578 alkalom
Első védelembe vételi tárgyaláson való részvétel:	51 esetben
Felülvizsgálati tárgyaláson való részvételek:	
- védelembe vétel:	13 esetben
- átmeneti nevelésbe vétel:	7 esetben
Elhelyezési értekezleten való részvétel:	7 esetben
Örökbefogadással kapcsolatos intézkedés:	-
Szakmaközi megbeszélés:	4 alkalom
Adományozás:	838 alkalom
Jelzéssel éltek a szolgálat felé:	384 esetben
- Ebből egészségügyi szolgáltató (védőnő):	4 esetben
- Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolg.:	6 esetben
- Közoktatási intézmény:	267 esetben
- Rendőrség:	5 esetben
- Pártfogó felügyelői szolgálat:	6 esetben
- Állampolgár:	13 esetben
- Önkormányzat (jegyző):	83 esetben

Szakmai tevékenység elemzése:

Szolgálatunk kliensforgalma évről évre növekszik, melyet az alábbi összehasonlító oszlopdiagram jól tükröz. 2008. évhez képest 2009-ben 16,8%-kal keresték fel többen a gyermekjóléti szolgálatot, és vettek igénybe valamilyen szolgáltatást.

A kliensforgalom növekedésével a gyermekjóléti szolgálat szakmai tevékenységének számadatai is évről évre emelkednek, így volt ez 2009-ben is. Az előző évhez képest különösen az információnyújtások (679-el), a tanácsadások (585-el), és a segítő beszélgetések száma (474-el) növekedett. A korrepetálást közel kétszer annyi esetben vették igénybe a gyerekek, mint 2008-ban, a családlátogatások száma pedig 14,45%-kal emelkedett.

2008. évhez képest csupán a szabadidős tevékenységet igénybe vevő gyermekek száma csökkent (446-ról 350főre), amely éppen a kliensforgalom emelkedésének, és az ennek következtében jelentkező helyhiánynak köszönhető, de emellett a családgondozók leterheltsége is komoly gátja a szabadidős tevékenységek szervezésének és lebonyolításának.

2009-ben az első védelembe vételi tárgyaláson való részvételek száma magas, 51 esetben készítettek – főleg felkérésre – javaslatot, és vettek részt családgondozóink ilyen tárgyaláson. Ezekben az esetekben túlnyomórészt bűncselekmény, vagy szabálysértés elkövetése, és a tankötelezettség megszegése indokolta a gyámhatósági eljárás kezdeményezését.

A jelzőrendszer tagjai által szolgálatunkhoz küldött jelzések számában is jelentős emelkedés mutatkozik, 2008. évhez képest 270-ről 384-re nőtt a beérkezett jelzések száma. Ebből kiemelkedően sok, összesen 267 esetben éltek jelzési kötelezettségükkel a közoktatási intézmények. Fontosnak tartjuk megemlíteni, hogy a tankötelezettség megszegése miatt beérkezett jelzések számának jelentős növekedését jórészt indokolja, hogy a településről 2009. második félévében több család Kanadába utazott, de a szülők gyermekeik tanulói jogviszonyának rendezését elmulasztották.

Gondozási tevékenység:

Alapellátás keretében gondozott:	198 gyermek
ebből pártfogói felügyelet alatt állt:	14 gyermek
Védelembe vétel alatt állt:	49 gyermek
Utógondozott:	7 gyermek
Összesen:	254 gyermek (118 család)

Szakellátásban lévő gyermekek száma: 47 gyermek 17 családból

Rendezetlen családi problémák miatt családok átmeneti otthonába 1 család (2 gyermek) nyert felvételt a Szolgálat segítségével, de számos esetben történt ügyintézés úgy, hogy a család végül mégsem élt az átmeneti otthonba költözés lehetőségével.

Gondozási tevékenység elemzése:

2009. évben a gyermekjóléti szolgálat gondozási eseteinek száma az előző évi 203 főről 254 főre emelkedett. Tárgyévben 58 gyermek gondozását zártuk le, ugyanakkor 109 új gondozási eset keletkezett.

A gondozási esetek számában nem jelennek meg azok a gyermekek, akikről jelzés érkezett szolgálatunkhoz, de a kapcsolatfelvételt, a probléma felmérését és a helyzet mérlegelését követően a gyermek ellátásba vétele nem volt indokolt. Szakmai tevékenységet a családgondozók ezekben az esetekben is végeztek, melyet dokumentáltak, feljegyzésben rögzítettek, de ezt gondozási tevékenység nem követte.

	2008.	2009.
Alapellátás keretében gondozottak (fő)	160	198
Ebből pártfogó felügyelet alatt állók (fő)	17	14
Védelembe vétel alatt állók (fő)	37	49
Utógondozottak (fő)	6	7
Összesen (fő)	203	254
Szakellátásban lévő gyermekek (fő)	35	47

2008. évhez képest valamennyi gondozási forma számadata növekedést mutat 2009-ben. Az alapellátás keretében gondozott gyermekek száma 23,75%-kal, a védelembe vétel alatt álló gyermekek száma 32,4%-kal, az utógondozott gyermekek száma 1 fővel emelkedett.

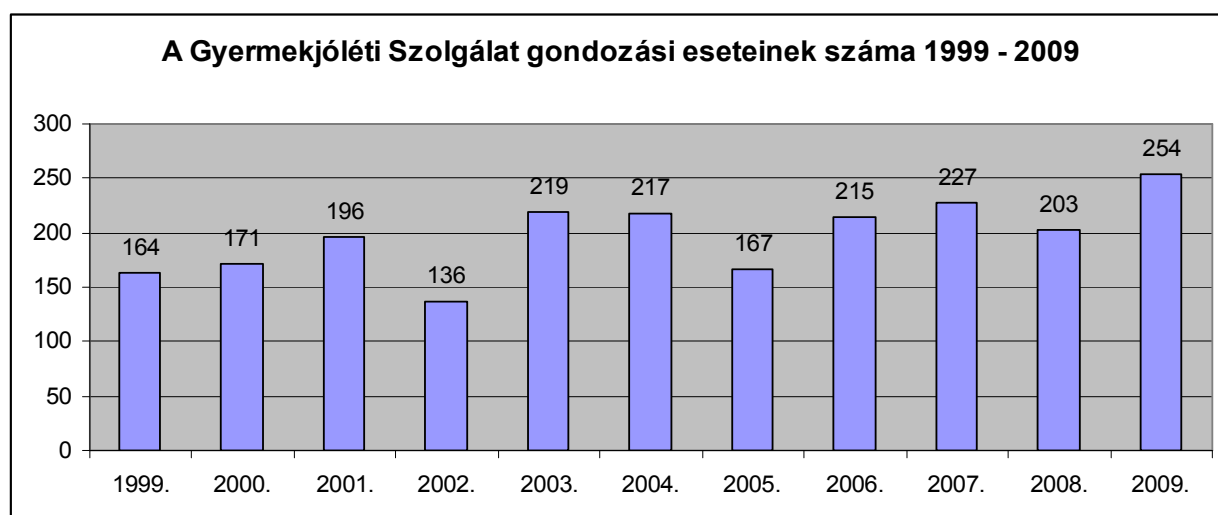
2009-ben a gyermekek védelembe vételének elrendelését elsősorban bűncselekmény elkövetése, tankötelezettség megszegése, és szülői elhanyagolás indokolta.

A pártfogó felügyelet alatt álló fiatalok száma az utóbbi években csökkenő tendenciát mutat. 2007-ben még 28 fő, 2008-ban már csak 17, 2009-ben pedig 14 fiatal állt pártfogó felügyelet alatt. A jelenségre egyrészt a pártfogó felügyelet eredményes (problémamentes) letelte, valamint a fiatalok nagykorúvá válása szolgál magyarázatul.

A gyermekvédelmi szakellátásban lévő gyermekek száma a 2008. évi 35 főről 47 főre emelkedett. A növekedés hátterében esetenként szolgálatunk illetékessé válása (pl. vérszerinti szülők lakóhely létesítése), a gyermek felügyelet nélkül maradása, családi környezete, és önmaga általi súlyos veszélyeztetése áll.

A Gyermekjóléti Szolgálat 1999-ben kezdte meg működését Sajószentpéteren, vagyis 2009. évben 10 éves szakmai múltat tekinthetünk vissza. Ezen időszakra vonatkozóan, a szakmai tevékenység számadatait mellőzve, csupán a gondozási esetek alakulását az alábbi táblázat és oszlopdiagram mutatja.

A Gyermekjóléti Szolgálat gondozási tevékenységének alakulása 1999 - 2009											
	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
Alapellátás (fő)	112	126	159	114	197	182	137	182	177	160	198
Védelembe vétel (fő)	25	44	37	22	20	25	29	31	48	37	49
Utógondozás (fő)	7	1	-	-	2	10	1	2	2	6	7
Összesen (fő)	164	171	196	136	219	217	167	215	227	203	254

A megelőző évekhez viszonyítva 2002-ben, 2005-ben, és 2008-ban tapasztaltunk jelentős csökkenést az összes gondozási eset számában. Ugyanakkor azt is megállapíthatjuk, hogy a csökkenő tendenciát mindig ugrásszerű növekedés követte a következő évben (2003-ban 136-ról 219-re, 2006-ban 167-ről 215-re, 2009-ben 203-ról 254-re).

2006. évtől kezdődően a gondozási esetek száma folyamatosan 200 fő felett van. 2009-ben az alapellátás és a védelembe vétel gondozási formákban, és az összes esetet tekintve az elmúlt 10 év legmagasabb számait találjuk.

A szakmai feladatokat ellátó családgondozók számában a gyermekjóléti szolgálat megalakulásától kezdve nincs változás, a tevékenységet 3 szakember végzi. Leterheltségük egyenesen arányos a kliensforgalom növekedésével, a szolgáltatási kör bővülésével, és a gondozási esetek számának emelkedésével. A **15/1998. (IV.30.) NM rendelet** I. számú melléklete az egy családgondozóra jutó esetek számát **45 főben, vagy 25 családban** határozza meg. A fenti adatok jól mutatják, hogy ezt a számot csupán a 2002. évi gondozási esetek közelítik meg (136 eset 3 családgondozóra), más években 45-nél jóval több gyermek gondozását látta el egy-egy családgondozó. 2009. évben 254 gondozási esettel dolgoztak a gyermekjóléti szolgálat munkatársai, melynek alapján személyenként ~85 fő ellátását végezték. Ez közel kétszerese a 15/1998. NM rendeletben meghatározott létszámnak.

A gyermekjóléti szolgálat munkáját, szakmai tevékenységét a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, és a hozzá kapcsolódó egyéb jogszabályok alapján végzi. Fenti törvényben több változás következett be, és lépett hatályba 2009. évben. Ezek a változások – a teljesség igénye nélkül – érintik a jelzőrendszeri tagok együttműködési és jelzési kötelezettségét, a védelembe vételt, és annak felülvizsgálatát. Új elem, hogy a törvény a gyermek elsősorban elhanyagolás miatti veszélyeztetettsége esetén lehetőséget ad a jegyzőnek a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására (az összeg legfeljebb 50%-áig), melyhez szükséges beszerezni a gyermekjóléti szolgálat javaslatát.

Érinti a gyermekjóléti szolgálat munkáját a Közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL törvény (Ket) 2009. október 1-jétől hatályos változása, melynek következtében az adminisztrációs feladatok (javaslatok, környezettanulmányok, helyzetértékelések stb.) elkészítésének határideje is módosult.

A 2009. évi LXXII. törvényt, mely a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról rendelkezik 2009. június 22-i ülésnapján fogadta el az Országgyűlés. A törvény a megelőző, és az ideiglenes megelőző távoltartás lehetőségeit tárja fel, mely intézkedések során a gyermekjóléti szolgálat munkatársainak is feladatot ad, abban az esetben, ha a bántalmazott háztartásában kiskorú él. A törvény hatályba lépése óta 2009-ben két kiskorú gyermeket érintett egy családon belül a távoltartásra vonatkozó intézkedés.

Az intézmény személyi feltételei:

Jóváhagyott álláshelyek száma: 30
Valamennyi álláshely betöltött.
2009-ben is folyamatos volt a dolgozók pontszerző továbbképzése.

2009-ben az intézmény bruttó átlagbér:

- szociális gondozók, személyi segítők:	98.042 Ft
- családgondozók:	139.610 Ft
- egyéb, gépkocsivezetők, adminisztrátor:	88.430 Ft

Az intézmény tárgyi feltételei:

A 2009. évi intézményi költségvetésben jóváhagyott beruházási keretből számítógépek vírusirtó programját újítottuk meg. Karbantartás és felújítási munkát csak nagyon indokolt esetben végeztünk.

A beszámolóban elsősorban a Sajószentpéteren végzett feladatellátás került részletezésre, valamennyi társult településre lebontva külön beszámolóban adunk számot a végzett munkáról.

A Területi Szociális Központ 2009. évi szakmai munkájáról ennyiben kívántam beszámolni, kérem a Tisztelt Képviselő-testületet a beszámoló megtárgyalására és elfogadására.

Sajószentpéter, 2010. február 15.

Sajószentpéter Városi Önkormányzat Képviselő-testületének .../2010.(II. 25.) KT határozata beszámoló a Területi Szociális Központ 2009. évi szakmai munkájáról

Sajószentpéter Városi Önkormányzat Képviselő-testülete megtárgyalta a Területi Szociális Központ 2009. évi szakmai munkájáról szóló beszámolót, és az abban foglaltakat elfogadta.

Felelős: polgármester
TSZK vezető

Határidő: azonnal